

ama életrevaló leleményessége, ügyessége, amivel rejteket, házát felépíti. Legnagyobb mester e tekintetben a fészeképző-kagyló (*Lima hians*). Szinte hihetetlen, hogy ez a jelentéktelen, csöpp állat micsoda ritka művészettel építi meg a fészket. Az okos kis jószág faforgácsot, kavicsot, korállt, mohállatot, tengeri növényt, csigát, csövesférgek házát, csontot, apró kagylótörmelékét hordozgat össze nagy szorgalommal és türelemmel. A gyűjtött anyagot aztán maga köré rakosgatja és a szakálla (byssus) szarufonalaival behálózza, összekötözteti. Vannak kagylók, amelyeknek különös szövőkészülékük van. Ilyen a selyem-kagyló (*Pinna nobilis*), a fekete-kagyló (*Mytilus edulis*) stb. Sajátságos váladék ez, amely az állat testéből hosszú fonalak alakjában kiszivárog. Ezek rögtön megszilárdulnak, alighogy az állat testéből kikerülnek. A kieresztett fonalak hosszú szakállt alkotnak. Ennek segítségével pedig az állat odaköti testét a sziklához s fa- és sövényépitményekhez. Persze, ha a körülmények megkívánják. A fészeképző-kagyló azonban nem elégszik meg ezzel, hanem a szarufonalaik segítségével fészket épít magának, akárcsak a madár. És ugyan miért? Mert szép, fehér teknői oly vékonyak, oly törekenyek, mint a fúvott üveg. Tehát nemcsak a hullámok, hanem a ragadozó állatok is könnyen a másvilágra küldenék. Ha már most a kagyló a fészket megépítette, belsejét szövőkészülék segítségével, finom szövetettel kibéleli s ekkor a kagyló háza úgy fest, mint valami gondosan épített madárfészek. Ezt a házat a kagyló mélyebb vízben építi, ahol a hullámvérés nem háborgatja pizmogó munkájában. Ha azonban a part közelébe vetődik és ott adja rá magát az építésre, nagy sziklakövek alá rejtőzik és ott építi meg fészket. Mintha csak tudná, hogy oda nem hat el a hullámok romboló munkája. Az első fészeképző-kagylót a fiúmei öbölben, a jugoszláv Portoré (most Kraljevica) tengeri fürdője előtt, 10—12 méternyi mélységből hozta fel a fenékjáró hálóm. Csaknem ökölnyi nagy volt a fészke. Azonnal egy üvegcádba tettem s nagy élvezettel gyönyörködtem benne. Csodálatos egy építmény. Valóságos remekmű. A fészében levő állat, üglátszik, kényelmetlenül érezhette magát a mintegy 25 köbcéntiméternyire fogott tengerben. Egyszer csak úgy rémlik, mintha a hófehér kagyló megmozdult volna. Mire a zárt teknők felső részén hosszú, rojtszerű nyúlványokat dugott ki az állat. Szép narancspirosak voltak, gyorsan mozogni kezdtek s bolondul tekergőztek, akár a fészükben megzavart apró ivadékkigyók, ha forróvizet öntenek rájuk. De csakhamar a fészek nyílása hirtelen szétgúlt s ugyanabban a pillanatban a kagyló kifordult belőle és eszeveszetten szökdelni kezdett a vízben, akkorákat lódítva a testén, hogy mindannyiszor nekivágódott az üvegcád falának. Látni kellett volna, hogyan sziporkázott a víz, amikor nekilendült az ugrásnak és ékes függelékeit, mint valami tüzes üstököst, maga után vonszolta.

Gardády Viktor

Állattani szakülés. A Kir. Magy. Természettudományi Társulat állattani szakosztálya 1931 április 17-én tartotta 320-ik szakülését a Magyar Nemzeti Múzeum állattárának üléstermében (VIII., Baross-utca 13.), Csiki Ernő, nemzeti múzeumi állattári igazgató elnökle alatt. Napirend előtt az elnök meleg szavakkal üdvözölte Dudich Endre dr.-t, abból az alkalomból, hogy a Kir. Magy. Természettudományi Társulat az Állattani Közleményekben megjelent »Az Aggteleki barlang állatvilágának élelemforrásai« című tanulmányát a Margó-díjjal jutalmazta meg. Majd kegyelettel jelenti, hogy Wassmann Erich jezsuita páter, neves zoológus 71 éves korában elhunyt. A szakülés folyamán Lelkes Zoltán dr. azokról a vizsgálatairól számolt be, amelyek folyamán a mellékvese szöveti szerkezetének kialakulását kísérte nyomon a borjúembriókon a nyolc-hetes kortól a születés idejéig, miközben figyelemmel volt a mellékveseműködés megindulásának morfológiai megnyilvánulására is. Utána Gelei József dr. a véglények idegrendszerének feltárásában történt újabb haladásokról számolt be úgy a saját, mint a bécsi Klein vizsgálatai alapján. Rotarides Mihály dr. a csigák izom- és kötőszövetelemeit ismertette. Az előadáshoz hozzászólt Gelei József dr., Stiller Jolán pedig a Tihany környéki Peritrichusok ökológiai viszonyairól adott elő. Elnök melegen üdvözölte előadót a szakosztályban történt első szereplése alkalmából. Az előadáshoz Gelei József dr. fűzött megjegyzéseket. Végül Vasvári Miklós dr. »A középázsiai Falcocherrug saceroides Menzb. első előfordulása hazánkban és Európában« című dolgozatát mutatta be. Hozzászólt: Horváth Géza dr. és elnök. A szakülést barátságos összejövetel követte a Posch-féle vendéglőben.

Szalay László dr.

A Balatoni Társaság közgyűlése. A Balatoni Társaság, irodalmi, művészeti és tudományos egyesület 1931 március 21-én tartotta báró Wlassics Tibor dr. országos elnök elnökle alatt ezévi rendes közgyűlését. A közgyűlésen a m. kir. népjóléti és munkaügyi minisztériumot Kádár Levente dr., a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumot Barna-Szögyény Bertalan dr. min. tanácsos, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot Fülei-Szánthó Endre dr. min. osztálytanácsos, a m. kir. földművelésügyi minisztériumot Schrantz Endre műszaki tanácsos képviselték, a MÁV részéről Ertl MÁV műszaki főigazgató jelent meg. A közgyűlésen többek között jelen voltak: Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másod-előke, Badics Ferenc ny. tanker. főigazgató, Dorner Gyula min. tanácsos, Sebestyén Gyula dr. m. kir. udvari tanácsos, Spur István m. kir. gazd. főtanácsos, volt balatoni kormánybiztos, Nádler Herbert, a székesfővárosi Állatkert igazgatója, Toroczky-Wigand Ede m. kir. kormányfőtanácsos, Mosdóssy Imre ny. min. tanácsos, Lichtenberg Kornél dr. m. kir. egészségügyi főtanácsos és Istráb Zoltán polg. isk. tanár, a siófoki helyi szervezet képviselőiben; Farkas Imre műszaki tanácsos (Győr), a városi mérnöki hivatal vezetője és még számosan.

A közgyűlést báró Wlassics Tibor nyitotta meg a lefolyt év minden érdemleges ténnyéről részleges beszámolót nyújtó beszédével, mellyel a közgyűlés általános tetszését váltotta ki. Az évi jelentés és pénztári számadások bemutatása után az egyes minisztériumok képviselői nyújtottak szakszerű felvilágosítást a Balaton jövő fejlődési lehetőségére vonatkozóan. Barna-Szögyény dr. min. tanácsos az útépitési tervekről, a vasúti forgalom javításáról, továbbá a balatoni hajózásról számolt be bővebben. Kádár dr. min. tanácsos a fürdőtörvény végrehajtási utasításának legközelebbi időben leendő kiadását jelentette be, Schrantz műszaki tanácsos pedig a balatoni kikötők építésének tervét ismertette részletesen. A közgyűlést irodalmi ünnepély követte, mely alkalommal Gy. Czizke Valéria székfoglalójául báró Wlassics Tibor balatoni költeményeit és »Szent Imre« című ódáját adta elő nagy hatás mellett. O. Kálmán Margit pedig balatoni tárgyú mesejátékával szerepelt. Ezután tanácsülés volt, amelyen a balatonfüredi Kisfaludy-színház 1931 július 2-án bekövetkezendő centennáriumának megünneplési módozatait tárgyalták Fülei-Szánthó dr. min. osztálytanácsos előadása alapján. Mosdóssy Imre a népművelési szakosztály legközelebbi feladatait ismertette. A közgyűlés herceg Baththyány-Strattmann László és Ripka Ferenc dr. főpolgármestert a társaság védnökévé választotta. Végül báró Wlassics orsz. elnök bejelentette, hogy a tihanyi félsziget nemzeti védelmi területté nyilvánítása ügyében a kultuszminiszterhez megfelelő beadványt intéztek, amelyet időközben a M. Tud. Akadémia, a Kir. M. Természettudományi Társulat s a M. Földrajzi Társaság is külön beadványokban magukévá tettek.

Egészséges, féregmentes gyümölcsstermést csak úgy biztosíthatunk, ha a gyümölcsfák tavaszi permetezését azonnal a fák elvirágzása után elvégezzük. A Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodája (Budapest, V. Földművelésügyi Minisztérium) most adta ki a gyümölcsös tavaszi és nyári kezeléséről szóló útmutatóját, amely az összes védekezési és faápolási munkákat, úgyszintén a permetezéshez szükséges permetező anyagok elkészítési módját is részletesen ismerteti. Ezt az útmutatót a Növényvédelmi Iroda minden érdeklődőnek díjtalanul megküldi s azonkívül készséggel szolgál válaszbélyeg beküldése ellenében a hozzáfutóknak szaktanácsal minden gyakorlati növényvédelmi és kertészeti kérdésben.

Az Országos Magyar Foxterrier- és Tacsikótenyésztők Egyesülete, mint a magyar ebtenyésztők egyesületei szövetségének tagja, a nemzetközi kapcsolat megteremtése és a külföldi tenyésztőkkel való érintkezés felvétele céljából folyó évi május hó 17-én és 18-án Budapesten nemzetközi ebkiállítást és műkotorékvversenyt rendez. Az egyesület kéri a rokoncélú és irányú egyesületeket, valamint a tenyésztőket, hogy ennek a céljának elérésében nevezéseikkel támogassák. Az egyesület külföldi neves bírőról és tiszteletdíjakról gondoskodik.